

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus, hankeavustus 2020 - Hankekortti

Hankekortin tiedot julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Koululaisten turvallisen ja viisaan liikkumisen edistäminen Ylä-Savon kunnissa 2021

Vastuutaho, yhteyshenkilö	Iisalmen kaupunki, kaupungininsinööri Jyrki Könttä	
Osallistujat	Iisalmen ja Kiuruveden kaupungit sekä Keiteleen, Lapinlahden, Pielaveden, Rautavaaran, Sonkajärven ja Vieremän kunnat. Yhteistyökumppanina Fiksusti kouluun -ohjelma ja Liikenneturva. Konsulttina Sitowise Oy.	
Aikataulu	15.2.2021	30.12.2021
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohderyhmä	<u>Tavoitteet</u> - Nuorten osallistaminen liikenneturvallisuuden ja vastuullisen liikkumisen edistämistyöhön - Nuorten moottoriajoneuvojen kuljettajien ja matkustajien turvallisuuden parantaminen sekä yleisemmin liikenneturvallisuuden parantaminen koulujen lähiympäristössä. - Pysyvä muutos kohderyhmien asenteisiin ja liikkumistottumuksiin Kehitystyössä huomioidaan myös moottoriajoneuvoliikenteen vähentymisen vaikutus turvallisuuden parantumiseen. Siksi välillisenä tavoitteena on kävelyn ja pyöräilyn osuuden kasvattaminen koulumatkaliikenteessä ja nuorten moottoriajoneuvoliikenteen vähentäminen <u>Sisältö ja kohderyhmä</u> - Hankkeessa järjestettiin ideakilpailu 12–17 -vuotiaille nuorille. Kilpailuteemoja oli kaksi: nuorten turvallisuus liikenteessä ja ympäristöystävällisen liikkumisen lisääminen. Kilpailuun saatiin 17 ehdotusta, joista valittiin kumpaankin teeman kolme parasta palkinnon saajaksi sekä jatkokehitystä ja pilotointia varten. - Hankkeeseen valittiin mukana olevista kunnista yhdeksän pilottikoulua. Kohdekouluille laadittiin teoreettiset koulureittitarkastelut, toteutettiin Fiksusti kouluun -ohjelman kulkutapakysely sekä karotettiin koulujen piha-alueet ja liikennematkaiset. Koulun lähialueiden liikennekartoitukseen osallistui työssä konsulttina toimivan Sitowisen edustaja, rehtori tai muu koulun edustaja sekä kunnan liikennesuunnittelun edustaja. Tarpeen mukaan mukana oli myös Pohjois-Savon ELY-keskuksen edustaja. Kullekin koululle laadittiin tarkastelun pohjalta toimenpide-ehdotukset sekä karttakuva, joka havainnollistaa käytettävät kulku- ja	

	ajoreitit, saattopaikat ja pysäköintipaikat toimenpide-ehdotusten toteuttamisen jälkeen. Toimenpide-ehdotuksia käsiteltiin kunta-kohtaisissa ryhmissä. • Hankkeessa kommentoitiin Iisalmen kaupungissa suunnitteilla ja rakenteilla olevien koulujen suunnitelmia. • Hankkeen kokemuksia hyödyntäen laadittiin Kestävän liikkumisen suositukset koulukiinteistöjen ja niiden lähialueiden suunnitteluun -ohje ja lyhyt tarkastuslista. • Koululaisille ja heidän vanhemmilleen laadittiin infomateriaali, jossa käsitellään liikkumisen terveys- ja ympäristövaikutuksia sekä puhutaan liikenneturvallisuudesta. Lisäksi esitteessä on koulun karttakuvan, johon on havainnollistettu käytettävät kulku- ja ajoreitit, saattopaikat ja pysäköintipaikat toimenpide-ehdotusten toteuttamisen jälkeen. • Hankkeen yhtenä tärkeänä tavoitteena oli edesauttaa turvallista liikkumista edistävien linjausten ja resurssointien toteutumista kunnissa. Työtä tehtiin tuomalla oikea-aikaisesti teemaan liittyvää tietoa käsiteltäväksi seudun työryhmiin tai suoraan kuntien johtaville viranhaltijoille ja päätöksentekojenille. • Marraskuussa 2021 järjestettiin hankkeen loppuseminaari teemalla Viisaan liikkumisen vanhempainilta.
Ennakoitu tulos	Kehittää koulujen ympäristöä sekä toimintatapoja niin että ne edesauttavat kestävän liikkumisen lisääntymistä Ennakoitu arvio tuotettavista materiaaleista: 1. Muutama helposti käyttöönotettavia viisaan liikkumisen edistämisen tuntikokonaisuuksia tms. yläkoululaisille opettajien ja muiden toimijoiden kuten Liikenneturvan käyttöön. 2. Kohdekouluille räätälöity nuorille ja heidän vanhemmilleen suunnatut vastuullisen liikkumisen materiaalit. 3. Ohjemateriaali liikenteellisistä tekijöistä, jotka olisi hyvä ottaa huomioon suunniteltaessa ja rakennettaessa uusia kouluja.
Lisätietoja hankkeesta	Projektipäällikkö Milla Talja, milla.talja@sitowise.com

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	Hankkeen raportti on luettavissa www.iisalmi.fi/liikenneturvallisuus Toimintaa jatketaan muun muassa laatimalla Ylä-Savoon seudullinen kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma vuoden 2022 aikana. Iisalmen kaupunki on myös ilmoittautunut turvallisen mopoilun hankkeeseen.
-----------------	---

Miten tavoitteet toteutuivat?	Tavoitteet toteutuivat hyvin. Nuoria saatiin muun muassa ideakilpailun kautta osallistettua hyvin. Kouluille laaditut toimenpidesuunnitelmat tulevat toteuduttuaan parantamaan koulujen lähiympäristön liikenneturvallisuutta merkittävästi. Toimenpiteiden merkitys nousi kuntakohtaisissa kokouksissa hyvin esiin ja useissa kunnissa toimenpiteiden toteuttamista onkin jo hankkeen aikana lähdetty aktiivisesti edistämään. Pysyvä muutos kohderyhmien asenteisiin ja liikkumistottumuksiin vaatii pitkäjänteistä edistämistyötä. Hankkeen materiaaleja esimerkiksi koulu- laisille ja heidän vanhemmille suunnattua infomateriaalia kannattaakin jakaa vuosittain samalla kun aktiivista vaikuttamistyötä jatketaan myös muilla tavoin.
Arvio hankkeen vaikutuksista liikenneturvallisuu- delle	Kouluille laaditut toimenpidesuunnitelmat tulevat toteuduttuaan parantamaan koulujen lähiympäristön liikenneturvallisuutta merkittävästi. Jotta saavutetaan paras tulos liikenneturvallisuuden ja kestävä liikku- misen edistämisessä on kuitenkin olennaista jatkaa pitkäjänteisesti kohderyhmien asenteisiin ja liikkumistottumuksiin vaikuttamista esimerkiksi hankkeessa laaditun infomateriaalin avulla sekä osana koulun normaalia toimintaa.
Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?	Koulujen liikenneturvallisuutta voidaan parantaa usein melko pienin- kin/edullisin toimin kiinnittämällä mm. huomiota koulukuljetusten ja saattoliikenteen optimaalisiin jättö- ja noutopaikkoihin. On olennaista, että kehittämistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä koulun edustajien ja kunnan liikennesuunnittelijoiden kesken. Toimintojen pilotoinnissa osana koulutyötä on olennaista varata toteuttamiselle riittävästi aikaa.